

De Steenschuit bouwt replica van Poolship 'Belgica'

'De Steenschuit' vzw (Boom) is een door de VDAB erkende beroepsopleiding metaal, hout en klassieke scheepsbouw. De vzw herstelt, onderhoudt en restaureert klassieke houten schepen en pakte al eerder uit met de 'Rupel' (1996) en de 'Gentse Barge' (2003). De Steenschuit werkt momenteel aan een replica van de beroemde 'Belgica', het schip waarmee poolreiziger Adrien de Gerlache de eerste Zuidpoolexpeditie tot een goed einde bracht.

doc. Prowood

De spil van het avontuur

Het project van de 'New Belgica' spreekt meteen tot de verbeelding. Het bekende avontuur van de eerste wetenschappelijke Zuidpoolexpeditie (1897-1899) onder leiding van Adrien de Gerlache leest als een thriller. "Wat meteen opvalt, is de jeugdige leeftijd van de deelnemers", vertelde Jan Noblesse ons op de persconferentie naar aanleiding van Prowood 2015. "De Gerlache zelf was slechts 31 jaar oud. De moedige bemanning heeft deze reis, ondanks grote ontberingen, tot een goed einde gebracht. Een sterk staaltje van teamgeest! Deze groep was nauw verbonden met de Belgica, de driemaster waarmee gevaren werd. Deze sterke cocon bood weerstand aan de druk van het ijs en fungeerde als woning waarin de bemanning kon overwinteren. Dit houten schip, zo'n 40 meter lang en 7,5 meter breed, begon in 1884 zijn carrière als Noorse walvisvaarder. Het droeg toen de naam Patria, maar nadat Adrien de Gerlache het schip had aangeschaft, werd het herdoopt als Belgica. Het was een buitengewoon sterk schip, anders had het nooit de overwintering in het pakijns op Antarctica overleefd. De Endurance, het

schip van de Anglo-Ierse ontdekkingsreiziger Ernest Shackleton, had niet zoveel geluk. Het werd verpletterd door het ijs. Dat was in 1915, tijdens een heel andere expeditie. Dit maar om de kracht van de Belgica te illustreren. De Belgica was dus in menig opzicht de spil van het avontuur, het was het trouwe schip dat het niet begaf."

De Steenschuit

Het is uitgerekend dit schip, waarvan de vzw De Steenschuit momenteel een replica bouwt. De Steenschuit richt zich, in samenwerking met de VDAB, tot de doelgroep 'werkzoekenden met een aanwijsbaar grotere afstand tot de arbeidsmarkt'. "De organisatie wil deze mensen mogelijkheden tot opleiding en een werkomgeving aanbieden waarin zij, onder vakkundige begeleiding, vaardigheden kunnen aanleren, die hen in staat stellen een plaats te vinden in het reguliere arbeidscircuit. Oorspronkelijk was het de bedoeling een varend schip te bouwen, dat zelfs het opleidingsschip van de marine zou worden. In 2013 heeft De Steenschuit deze plannen echter moeten herzien. De New Belgica wordt een museumschip in Antwerpen. Het project werd niet terugge-

schroefd, het gaat eerder om een nieuwe, realistische wending. De Belgicawerf werd immers in die periode geconfronteerd met een aantal ernstige tegenslagen, waardoor de bouw van de replica als varend schip steeds meer op de helling kwam te staan. Er viel een deel van de financiering weg, de verhoopde ontsluiting van de werf naar de Rupel zou er niet komen, de marine zou voor het zeilopleidingsschip een beroep doen op het commerciële circuit, enz. Dit kwam bovenop problemen van scheepsarchitectuur en classificatie. Een varend schip van 40 meter moet immers aan heel wat regels voldoen. Het project dreigde ten onder te gaan door de complexe materie van architectuur, engineering en classificatie."

Museumschip

Zo werd uiteindelijk besloten de idee van een varend schip te laten 'varen', het alternatief werd een 'museumschip'. Dit gaf de bouwers heel wat meer vrijheid. Er konden no-nonsense plannen gemaakt worden op basis van de historische tekeningen van de Gerlache zelf. Absurde voorschriften staan nu de verdere uitvoering van het project niet meer in de weg. Er is ruimte gevonden voor een historisch schip in één van de dokken, het dichtst bij het MAS in Antwerpen. De stad wil die site ontwikkelen tot een maritiem erfgoedproject. Als

houten driemaster krijgt de New Belgica daar een prachtige plek.

Drie actiedomeinen

Een paar maanden geleden is de definitieve kielbalk geplaatst op de werf en intussen werden er heel wat spanten gemonteerd. Dit monteren van een spant is een hele onderneming, omdat elke spant zo'n 500 kilo weegt en omdat het plaatsen flink wat precisiewerk vereist. Dank zij een gebruikte heftruck, die door de firma PSA werd geschonken, kan De Steenschuit de klus echter makkelijk klaren. Tegen eind 2015 zou het overgrote deel van de 62 spanten op zijn plaats moeten staan. Niet alleen aan het schip, maar ook aan het sociale luik van De Steenschuit werd de laatste tijd intensief getimmerd. Een van de belangrijkste realisaties is de hertekening van het opleidingsprogramma. De focus ligt sinds dit jaar op drie actiedomeinen. Naast attitudevorming en technische vaardigheden, die ook vroeger al belangrijk waren, krijgen de sociale vaardigheden een verhoogde aandacht. Succesfactoren als communicatieve competenties, teamspirit en sollicitatietechnieken staan daarin centraal. Met deze algemene herziening wil De Steenschuit beter inspelen op de noden van de bedrijven.

